

I. I. Піц

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МОЛОДШОМУ ШКІЛЬНОМУ ВІЦІ: СУТНІСНІ ОЗНАКИ ТА ОСНОВНІ ПРИЙОМИ РОЗВИТКУ

У статті розкрито теоретичні основи проблеми формування читацької компетентності в молодшому шкільному віці; проаналізовано психологічні особливості формування читацької компетентності молодших школярів. На основі сучасних психофізіологічних, психологічних та психолінгвістичних досліджень процес читання розглянуто як складний процес, у якому виявляються акти усного мовлення (як вихідного базису читання) та писемного мовлення (як графічного вираження усного висловлювання). Звукобуквенний аналіз і синтез, здатність збереження інформації, смислові гіпотези і процес зіставлення їхнього з написаними словами – всі ці взаємозумовлені складники є невід'ємною компонентою природного процесу читання. Узагальнено, що читацька компетентність молодших школярів є логічним ланцюжком понять: «читацька діяльність» → «читацька самостійність» → «читацька компетентність». Процесуальними (функціональними) складовими читацької компетентності молодших школярів визначено: освітню – читати, щоб знати; комунікативну – читати, щоб вміти спілкуватися; інформаційна – читати, щоб володіти інформацією; гедоністична – читати, щоб отримувати задоволення, естетичну насолоду; соціальна – читати, щоб адаптуватися у суспільстві; розвиваюча – читати, щоб розуміти, орієнтуватися у книжковому оточенні.

Охарактеризовано методичні прийоми формування читацької компетентності молодших школярів (мотиваційно-орієнтований; репродуктивний; змістово-інформаційний; творчий; закріплюючий та контрольний; використання евристичної бесіди). Підсумовано, що ефективність формування основ читацької компетентності молодших школярів забезпечується шляхом використання активних форм і методів навчання, що стимулюють їхню читацьку активність та позитивну мотивацію до читання; удосконаленням читацьких дій молодших школярів у роботі з книгою та текстом у контексті розвитку компетентностей читацької компетентності; інтеграції компонентів класного та позакласного читання та доповнення навчального матеріалу різними типами дитячих книг; надання допомоги вчителем у цілеспрямованому управлінні пізнавальною діяльністю молодших школярів.

Ключові слова: навички читання, молодші школярі, початкова школа, читацька компетентність, етапи, методичні прийоми.

Постановка проблеми. Навичка читання є однією з найважливіших чинників успішності навчання молодших школярів. У початковій школі у дитини найактивніше формуються основи вміння вчитися та можливості організувати власну діяльність. Безперечно, величезну роль у цьому відіграють саме читацькі вміння, які повинні забезпечити молодшому школяру можливість самостійно набувати нові знання та вміння, а надалі створити умови для саморозвитку та самоосвіти. Як доцільно зазначає О. Боряк, якщо учень оволодів технікою читання, усною та письмовою мовою і полюбив уроки літературного читання, то він успішно засвоюватиме й інші шкільні предмети [1]. Ще В. Сухомлинський зазначав, що читання є своєрідним віконцем, крізь яке діти бачать світ і самого себе, адже у процесі читання здійснюється зростання самосвідомості, формування

розумових здібностей, моральний, патріотичний та естетичний розвиток.

Водночас, згідно з дослідженнями, проведеними в межах Міжнародної програми з оцінки освітніх досягнень учнів (PISA) та Міжнародного дослідження якості читання та розуміння тексту (PIRLS), сучасні молодші школярі відчувають труднощі в розуміння прочитаного [2, с. 12]. У Державному стандарті початкової освіти окреслено завдання щодо розвитку та навчання молодших школярів, а одним із значущих результатів освоєння основної освітньої програми визначено формування навички читання текстів різних жанрів та стилів [3]. Саме тому читання відіграє найважливішу роль в психічній діяльності молодших школярів, навичками якого вони опановують у процесі шкільного навчання. Процес читання для молодших школярів є складним і тривалим, вимагає від них терпіння, уваги та старанності

на уроках [4, с. 434]. Розуміння прочитаного тексту відбувається на основі звукової форми слова, пов'язаної з його значенням. Ці аспекти є досить тісно взаємопов'язаними. Розуміння прочитаного визначається характером сприйняття тієї чи іншої інформації. З огляду на це, проблема формування навички читання є актуальною та важливою для розвитку гармонійної особистості молодшого школяра.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Навчання читання як один з найважливіших видів комунікативно-пізнавальної діяльності учнів, спрямований на отримання інформації з письмового тексту, завжди приваблювало пильну увагу науковців. Значний внесок у дослідженні механізмів читання вносять методисти, лінгвісти, психологи і психолінгвісти (О. Аркадьєва, В. Меліченко, Л. Коваль, О. Савченко, Т. Яценко та ін.). Так, процес навчання читання розглядається в декількох, пов'язаних між собою, аспектах: читання як вид мовленнєвої діяльності (О. Вашуленко); читання як засіб навчання (В. Мартиненко); читання як мета навчання (Н. Ахметова). Існують різні підходи і до визначення читання як методу навчання: читання як процес (Р. Солсо); читання з точки зору об'єкта смислового сприйняття – тексту (С. Куранова); читання з позиції суб'єкта сприйняття – самого читця (Т. Єгоров). Варто відзначити, що науковці розглядали актуальні положення щодо читання як складової складної усвідомленої форми мовленнєвої діяльності – писемного мовлення (О. Лурія), складної психологічної структури процесу читання, психологічні передумови і психофізіологічні механізми, які забезпечують його засвоєння (Є. Пасічник, Н. Скрипченко, Є. Соботович, І. Федоренко та ін.); психолого-педагогічні аспекти формування читацької компетентності молодших школярів (Л. Глиницька, Т. Карнаух, В. Купріянова, В. Манайло, В. Мартиненко, О. Савченко та ін.).

Читання, будучи основним способом отримання навчальної інформації, відіграє провідну роль в процесі засвоєння знань. Однак в початковій школі воно є метою навчання, в результаті якого дитина повинна оволодіти навичками побіжного, правильного й усвідомленого читання. Інтерес до проблем раннього виявлення, попередження та корекції специфічних порушень читання (дислексії) у дітей зумовлений тим, що читання як діяльність відіграє важливу роль в житті людини: воно стимулює психічний розвиток, забезпечує загальноосвітню підготовку, впливає на формування особистості.

Для ефективного навчання читання здобувачів початкової освіти необхідно уважно вивчати й аналізувати особливості становлення навички читання у дітей в онтогенезі і дизонтогенезі, що дозволить враховувати вікові та індивідуальні особливості молодших школярів у процесі навчання.

Мета статті полягає у визначенні сутнісних ознак та основних прийомів розвитку різних аспектів навички читання як чинника успішності навчальної діяльності в молодшому шкільному віці.

Виклад основного матеріалу. Навичка читання, на думку В. Мартиненко, є комплекс умінь і навичок, які відображають вміння розуміти зміст тексту, правильно прочитувати слова, темп читання, уміння читати виразно, орієнтуючись на розділові знаки та зміст тексту [5, с. 15]. Загалом навичка читання відображає такі компоненти: усвідомленість (розуміння), спосіб читання, правильність, виразність і побіжність читання. Розглянемо детальніше кожен із компонентів:

- усвідомленість як розуміння авторського задуму, розуміння художніх засобів, що допомагають реалізувати цей задум, розуміння власного ставлення до прочитаного;

- спосіб читання як важливий компонент навички читання, що впливає на інші його аспекти. Виокремлюють непродуктивні (літерне, уривчасте складове) та продуктивні (плавне складове з цілісним прочитанням окремих слів, читання цілими словами та групами слів) способи читання;

- правильність читання – плавне читання без спотворень, що впливає на сенс прочитаного;

- виразність – уміння за допомогою усного мовлення донести до слухачів основну ідею твору і власне ставлення до нього, дотримуватися розділових знаків. виразне читання виявляється у вмінні правильно використовувати паузи, робити логічний акцент, знаходити та застосовувати потрібну інтонацію, читати голосно та зрозуміло;

- побіжність читання – швидкість читання, що визначає розуміння прочитаного. Швидкість вимірюється кількістю прочитаних друкованих символів за одиницю часу (зазвичай це кількість слів за хвилину). Темп та швидкість читання перебувають у прямій залежності від способу читання та розуміння [6; 7]. Однак саме свідомість, усвідомленість прочитаного матеріалу, визначає повноцінне засвоєння інформації письмового повідомлення. А для цього необхідне розуміння як окремих слів, пропозицій, частин тексту, їхніх зв'язків так і всього сенсу, можливого підтексту.

Для успішного і швидкого оволодіння навичками читання необхідна достатня сформованість таких функцій: фонематичне сприйняття (диференціація фонем); фонематичний аналіз (здатність виокремлення звуків з потоку мови); зоровий аналіз і синтез (вміння визначати схожість і відмінність літерного позначення звуків); просторові уявлення; зоровий мнєзис (запам'ятовування зорового образу літери).

Процес формування навички читання характеризується такими умовами:

– у формуванні навички читання необхідно враховувати особливості психологічних процесів (сприйняття, увага, пам'ять, мислення);

– навичка читання значно швидше закріплюється, розвивається, коли разом з нею розвиваються й інші види мовної діяльності: аудіювання, письмо;

– уроки з читання слід будувати таким чином, щоб зміст, форми та технології роботи на уроці сприяли формуванню у молодших школярів лише позитивної мотивації, інтересу до читання та до книги;

– формування навички читання слід розглядати як мету не лише одного уроку – уроку літературного читання, а й як одну з цілей інших уроків.

Варто зазначити, що фактично кількість дітей, які «погано» читають від початкової школи до старшої не зменшується, а збільшується, але основа цих проблем – у початковій школі. Тому виокремимо умови ефективного формування елементарних навичок читання:

1) сформованість базових пізнавальних функцій;

2) відповідність методики навчання (покроковість пояснення, повільний темп, поетапний виклад завдання, дискретність у виконанні кожного елемента);

3) урахування індивідуальних особливостей розвитку;

4) адекватність вимог і критеріїв оцінки формування навички;

5) раннє прогнозування труднощів навчання, використання індивідуальних підходів в навчанні і заходів специфічної корекції.

Читання є одним з основних способів набуття інформації, що надає надзвичайно великі можливості для формування ключових компетентностей у молодших школярів, зокрема й читацької компетентності. Своєрідність читання полягає в тому, що воно є не лише предметним умінням, а й загальнонавчальним: діти спершу вчать читання та письму, а потім навчаються за допомогою читання письму та універсальним навчальним діям.

Найзагальніше визначення читацької компетентності подає О. Фенцик, трактуючи її як якість збереження прочитаного, сформована на основі загальної культури особистості [8, с. 82]. Читацьку компетентність молодших школярів Г. Коваль та співавтори пропонують розглядати як комплексну характеристику особистості, яка охоплює результати попереднього психічного розвитку; відображає володіння достатньо сформованими навичками читання, читацькими вміннями та навичками; здатність до читацької самостійності, самооцінки, самоконтролю, творчого розв'язання літературних завдань; сформованість інтелектуальних операцій для повноцінного сприйняття й осмислення твору, творчих літературних здібностей [6, с. 80].

Читацька компетентність молодших школярів, на думку О. Вашуленко, відображає сукупність освітніх елементів, що виявляються в оволодінні системою літературних знань, умінь і навичок, переживань, емоційно-ціннісних орієнтацій, переконань особистості та здатності їхнього використання з метою пізнання навколишньої дійсності, задоволення власних потреб (пізнавальних, естетичних, самоосвітніх тощо) [9, с. 48]. Як бачимо, читацька компетентність визначається не лише обсягом літературних знань, початкових читацьких умінь і навичок з їхнім відтворенням, а й здатністю школяра засвоювати знання та застосовувати їх у власній літературній діяльності. За твердженням О. Савченко читацька компетентність характеризує загальний мовленнєвий розвиток тобто оволодіння технікою читання вголос і про себе, елементарними прийомами інтерпретації, аналізу та перетворення навчальних текстів з використанням елементарних літературознавчих понять [10, с. 114]. Тобто читацька компетентність – складна функціональна система, «ядром» якої є здатність читача або слухача перетворювати закодовані в тексті авторські сенси у свій особистий пізнавальний і творчий досвід.

Читацька компетентність молодших школярів як інтегральна якість особистості, характеризується: ціннісним ставленням до читання і знання, що отримується за допомогою читання літератури, доступної за змістом і формою (навіщо читати?); наявністю читацького світогляду і літературознавчих уявлень; знанням кола читання в його жанрово-тематичному розмаїтті (що читати? про що читати?); умінням виконувати необхідні читацькі дії у роботі з книгою і твором з метою формування і розвитку потреби в читанні; наявністю продуктивних способів читання, якісної навички читання (як читати).

Найважливішими компонентами читацької компетентності є словниковий запас, граматична побудова мови, вимова звуків і слів складного складового складу, фонематичні процеси, зорове і акустичне сприйняття, слухомовленнєва і зорово-предметна пам'ять, конструктивний і динамічний праксис, увагу. Варто зазначити, що існує пряма залежність швидкості просування дитини в читанні від сформованості психічних функцій, що лежать в основі функціонального базису читання.

Сформованість читацької компетентності молодших школярів відображає те, що знання про літери опираються на взаємо-зворотній зв'язок декількох образів: слухового, артикуляції і зорового образів мовного звуку, а також зорового образу літери [11]. Знання про слово повинно спиратися на взаємо-зворотній зв'язок між слуховим образом слова, з одного боку, зоровим образом графічного позначення слова, з іншого боку, і зоровим образом об'єкта, який цим словом познача-

ється, з третьої сторони. Відтак, уміння оперувати буквами в процесі читання формується лише на основі сформованих у дитини досить стійких взаємо-зворотних зв'язків між образами об'єктів і їхнім знаковим опосередкуванням.

Процесуальними (функціональними) складовими читацької компетентності визначаємо: освітню – читати, щоб знати; комунікативну – читати, щоб вміти спілкуватися; інформаційна – читати, щоб володіти інформацією; гедоністична – читати, щоб отримувати задоволення, естетичну насолоду; соціальна – читати, щоб адаптуватися у суспільстві; розвиваюча – читати, щоб розуміти, орієнтуватися у книжковому оточенні.

Важливим етапом у формуванні читацької компетентності молодших школярів є накопичення *читацького досвіду*, який необхідно розглядати з позиції двох аспектів: накопичення пасивного досвіду та накопичення особистого досвіду.

Становлення читацького досвіду починається з першої почуті від дорослого казки та проходить досить тривалий період до того моменту, коли дитина починає цікавитися буквами, зливати їх в склади і до моменту, коли дитина усвідомлює прочитане і користується прочитаною інформацією в особистих цілях [12]. Весь період становлення пасивного читацького досвіду доцільно розділити на кілька етапів:

1) формування інтересу до читання, мовної уваги, коли дитина слухає прочитану казку. Саме на цьому етапі дитина бачить, чує, запам'ятовує, з яким захопленням їй читає дорослий. Утворюється тандем читач – слухач;

2) формування слухомовленнєвої пам'яті, коли закладається потреба в запам'ятовуванні почутого для того, щоб можна було обговорити, висловити власну думку про прочитаний дорослим текст;

3) формування у дитини потреби брати участь в обговоренні почутої казки, висловлювати власну думку про поведінку, вчинки героїв, вибудовувати діалог на тему тих подій, які були прочитані дорослим.

Пасивність читацького досвіду умовна. В період накопичення такого досвіду формується мотиваційна складова читання як пізнавального процесу, слухова увага, слухомовленнєва пам'ять, розумові операції, діалогічна мова. Наявність пасивного читацького досвіду свідчить про готовність до слухового сприйняття і запам'ятовування тексту (казки, оповідання тощо), який відтворює досвідчений читач; про сформованість потреби, щоб дорослий почитав; про створення образу людини, що читає.

Період формування особистого читацького досвіду варто розділити на кілька етапів. *Перший етап* – підготовчий, у межах якого відбувається розвиток базових складових майбутнього акта читання: зорова увага, сприйняття, пам'ять; аналіз

та синтез зорових стимулів, зорово-просторові уявлення; зорово-моторна координація; слухомовна пам'ять; аналіз і синтез мови, що звучить; усне мовлення. На *другому етапі* відбувається, безпосередньо, перехід до формування читання, гучного, вголос. На цьому етапі слід приділяти увагу звукозлиттю, словозлиттю, правильному прочитанню слів, а також поясненню значення прочитаного слова, словосполучення [4]. Роботу над розумінням прочитаного варто розпочинати з підбору синоніма, антоніма до прочитаного слова, словосполучення. Розуміння тексту полягає у розкритті загального сенсу прочитаного, далі формується вміння ділити текст на частини, називати виокремлену частину з послідовним відтворенням кожної частини, викладати зміст прочитаного тексту з опорою на запитання, самостійно без зовнішнього втручання складати цілісний і зв'язний переказ тексту. Завершується робота над текстом формуванням уміння підбирати прислів'я, що відповідає змісту прочитаного оповідання, а також висловлюванням власної думки щодо змісту, викладеного у прочитаному тексті. Реалізація *третього етапу* – формування читання подумки (мовчазного) – передбачає обов'язкове завершення попереднього другого етапу. Робота над розумінням прочитаного подумки аналогічна до роботи під час читання вголос.

Сучасні науковці пропонують логічно збудовану систему роботи, що забезпечує очікуваний результат і передбачає деякі алгоритми дій щодо формування читацької компетентності молодших школярів: поділ змісту текстового матеріалу на головне та другорядне, знаходження «мовленнєвої домінанти»; виявлення ключових слів у тексті та їхнє групування в інформаційні блоки; встановлення логіки сюжету тексту, поетапність сенсових блоків; моделювання та комбінування мовних одиниць з метою розуміння та запам'ятовування, написання таблиць, опорних схем; перевірка за ключовими словами точності та повноти викладу тексту; складання запитань за текстом (і знаходження у ньому відповідей на ці запитання); порівняння з текстом-оригіналом та корекція власного варіанту тексту [8, с. 82].

Припускаємо, що найдоцільнішими методичними прийомами формування читацької компетентності у початковій школі є:

1) мотиваційно-орієнтований (спрямований на створення ситуації та мотиву спілкування, первинного уявлення про художній твір, орієнтування у змісті тексту);

2) репродуктивний (спрямований на розуміння жанру, переказ прослуханого за зразком або виразне читання);

3) змістовно-інформаційний (зорієнтований на усвідомлення тексту);

4) творчий (передбачає роботу з текстом та з інформаційними засобами);

5) закріплюючий (спрямований на закріплення матеріалу, що вивчається) і контрольний (пов'язаний з перевіркою умінь, що свідчать про сформованість навичок розуміння прочитаного тексту);

6) використання на уроці евристичної бесіди, на основі якої молодші школярі «проходять» весь шлях пошуку нових знань до відкриття під керівництвом вчителя;

7) під час уроків читання ефективна бесіда, спрямована на аналіз прочитаного твору. Реалізації методу бесіди сприяють прийом постановки запитань, обговорення відповідей учнів, формулювання висновків.

Зауважимо також, що оволодіння читацькими інтересами відбувається часто завдяки різним видам літературних ігор: драматизації; ігри на засвоєння основних понять; ігри на первинне сприйняття твору; пізнавальні, пошукові, діяльні ігри; запропоновані самим педагогом та створені самими учнями. Серед різноманіття шляхів та засобів формування читацької компетентності найзначущішими для молодших школярів є цікаве викладання, цікавий виклад матеріалу вчителем; новизна навчального матеріалу; використання інноваційних форм та методів навчання; створення ситуації успіху на уроці.

Висновки і пропозиції. Період навчання в початковій школі спрямовується на формування у молодших школярів здатності до самоорганізації власної навчальної діяльності, уміння та бажання вчитися. Тому саме навички читання та читацька компетентність покликані забезпечити учням можливість самостійно набувати нові знання, а надалі створити фундамент для навчання у середніх та старших класах школи. З огляду на це, важливим завданням вчителя початкових класів є оволодіння кожним школярем повноцінно сформованою навичкою читання. Саме тому вміння дитини читати не повинно спрямовуватися лише на оволодіння технікою читання. Державний стандарт початкової освіти дає можливість дещо інакше поглянути на семантику слова «читання» як якість людини, що розвивається і вдосконалюється протягом усього життя на різних етапах діяльності. Вчителю важливо створити сприятливі умови для оволодіння молодшими школярами прийомом розуміння текстів різних жанрів, прийомом вдосконалення техніки та швидкості читання, доречно використовувати під час уроків різні види читання.

Припускаємо, що ефективність формування основ читацької компетентності молодших школярів забезпечується шляхом:

– використання активних форм і методів навчання, що стимулюють їхню читацьку активність та позитивну мотивацію до читання;

– удосконаленням читацьких дій молодших школярів у роботі з книгою та текстом у контексті розвитку компетентностей читацької компетентності;

– інтеграції компонентів класного та поза-класного читання та доповнення навчального матеріалу різними типами дитячих книг, застосування елементів позакласного читання в умовах читання у класі, розробки нових типів уроку читання дитячої літератури та читацької самостійності;

– надання допомоги вчителем у цілеспрямованому управлінні пізнавальною діяльністю молодших школярів на кожному етапі формування основ читацької компетентності засобами спеціальної технології навчання.

Список використаної літератури:

1. Боряк О. В. Теорія і практика формування мовленнєвої діяльності дітей молодшого шкільного віку: дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук. К., 2019. 567 с.
2. PISA: читацька грамотність / уклад. Т. С. Вакуленко, С. В. Ломакович, В. М. Терещенко. К.: УЦОЯО, 2017. 123 с.
3. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти: Постанова Кабінету Міністрів України № 87 від 21.02.2018 року. Взято з https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/59891/
4. Голуб Н. М. Особливості індивідуального підходу до учнів молодшого шкільного віку при корекції в них недоліків усного мовлення. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*. 2016. Вип 8. С. 433–437.
5. Мартиненко В. О Індивідуальний підхід до формування і розвитку навички читання молодших школярів: методичний посібник. Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2020. 104 с.
6. Коваль Г. П., Іванова Л. І., Суржук Т. Б. Методика читання: навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 280 с.
7. Boryak O. Theoretical bases of speech activity of mentally. *European journal of Special Education Research*. 2016. Vol. 1 (2). pp. 67–79.
8. Фенцик О. М. Формування читацької компетентності здобувачів початкової освіти: аналіз художнього тексту. *Педагогічні науки*. 2018. Вип. LXXXII. С. 81–85.
9. Вашуленко О. В. Читацька компетентність молодшого школяра: теоретичний аспект. *Початкова школа*. 2011. № 1. С. 48–50.
10. Савченко О. Я. Методика читання у початкових класах. К.: Освіта, 2007. 334 с.
11. Гузь О. Актуальні шляхи удосконалення читацької компетентності учнів в умовах НУШ. *Початкова школа*. 2019. № 5. С. 14–16.
12. Бескорса О. С., Моторіна Д. А. Інноваційні технології навчання читання у практиці сучасної початкової школи. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 12 (1). С. 23–26.

Pitz I. Developing Reading Competence in Early School Age: Essential Features and Key Development Techniques

The article reveals the theoretical foundations of the problem of developing reading competence in early school age; it analyses the psychological characteristics of the formation of reading competence in younger pupils. Based on contemporary psychophysiological, psychological, and psycholinguistic research, the reading process is considered a complex process in which the acts of oral speech (as the initial basis of reading) and written speech (as the graphic expression of oral statements) are manifested. Phoneme-grapheme analysis and synthesis, the ability to retain information, semantic hypotheses, and comparing them with written words – all these interrelated components are integral to the natural reading process. It is summarized that the reading competence of younger schoolchildren is a logical chain of concepts: "reading activity" → "reading independence" → "reading competence".

The functional components of reading competence in younger pupils are defined as: educational – reading to know; communicative – reading to be able to communicate; informational – reading to possess information; hedonistic – reading for pleasure and aesthetic enjoyment; social – reading to adapt to society; developmental – reading to understand and navigate the book environment. The methodological techniques for developing reading competence in younger pupils are characterised (motivationally-oriented; reproductive; content-informational; creative; reinforcing and controlling; using heuristic conversation). It is concluded that the effectiveness of forming the foundations of reading competence in younger pupils is ensured by using active forms and methods of teaching that stimulate their reading activity and positive motivation towards reading; improving the reading actions of younger pupils in working with books and texts in the context of developing reading competence; integrating components of in-class and extracurricular reading and supplementing educational material with various types of children's books; providing teacher assistance in the purposeful management of the cognitive activity of younger pupils.

Key words: reading skills, younger pupils, primary school, reading competence, stages, methodological techniques.